

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
IV Міжвузівської студентської
наукової конференції**

20 травня 2020 року

Харків 2020

УДК 330
ББК 65.0
Т33

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Прокопенко І.Ф. – ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, академік НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Члени оргкомітету:

Радченко Л.П. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Сідельнікова І.В. – професор кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат економічних наук, доцент

Гуцан Т.Г. – доцент кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Мельникова О.В. – доцент кафедри економічної теорії, фінансів і обліку Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, кандидат педагогічних наук, доцент

Власенко Я.В. – член Ради молодих учених Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди, магістрант 1 року навчання

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
(протокол № 3 від 15 травня 2020 р.)*

Тенденції та перспективи розвитку економіки XXI століття очима молоді: матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції (20 травня 2020 р., м. Харків). – Харків: ХНПУ, 2020. – 205 с.

У збірці представлено матеріали IV Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії. Розглядаються питання формування сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси інноваційного розвитку на мікро- та макрорівнях, проблеми оптимізації фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, теоретичні та практичні аспекти розвитку менеджменту та маркетингу в Україні.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори та їх наукові керівники.

УДК 330
ББК 65.0

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	7
Катречко А. В. КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ	7
Крівенцова В. Г. ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	11
Сидоренко М. О. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	15
Біловус Р. В. АКТУАЛІЗАЦІЯ МЕТОДИК ОЦІНКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	17
Ільченко А. Р. ІТ-СТАРТАПИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	23
Крилова К. І. КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	28
Репецька Ю. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ	32
Міжерицький В. А. ОСОБЛИВОСТІ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	36
Єрмоленко К.-А. В. ВПЛИВ ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОЛОГІЮ КРАЇНИ	40
Борисенко В. О. ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ І БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	44
Ріпчанська К. Р. БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ, ВИДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ СКЛАДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИТУАЦІЇ	47
Таран О. Г. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРАЦІ	51
Чупир Ю. В. ЗОВНІШНЯ МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	55
Деркач В. В. АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ ЗОВНІШНЬОЇ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ	58

СЕКЦІЯ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Катречко Анастасія Владиславівна
ХНПУ імені Г.С.Сковороди
юридичний факультет, спеціальність «Економіка», 1 курс, 51М гр.
Науковий керівник – к.е.н., доц., професор кафедри
економічної теорії, фінансів і обліку Сідельнікова І.В.

КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА: ПЕРЕВАГИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

Економіка кінця XX століття відзначилась появою креативних індустрій, які належать до так званого четвертого сектору економіки, основними ознаками якого є виробництво і поширення знань й інформації, результатом чого стає створення успішних продуктів, що мають високу споживчу цінність. У результаті цих процесів з'явився такий новий феномен, як креативна економіка. Остання є двигуном інновацій та економічного зростання, адже сучасний економічний розвиток не може відбуватися поза інноваціями, а інновації не можуть з'явитися без креативності. В умовах погіршення кон'юнктури на світових сировинних ринках актуальним завданням для України стає пошук нових факторів економічного зростання, одним з яких є креативність і креативні індустрії. Усе це обумовлює актуальність даної проблеми та доцільність проводити її наукові дослідження.

Вперше обговорення креативної економіки відбулось в 1998 році, коли Міністерством по культурі, засобам інформації та спорту Великобританії була опублікована доповідь «Проектування креативної індустрії», в якому остання визначалась як «індустрія, яка своїм джерелом розвитку має особисту креативність, уміння та таланти, за допомогою яких можна досягнути добробуту та створення нових робочих місць [3].

Безпосередньо саме поняття «креативна економіка» з'явилося у 2000 році в журналі «Business Week» у статті «The 21-st century corporation: The Creative Economy», де мова йде про те, що чекає корпорації в XXI столітті, як вони

будуть адаптуватися до умов нової економіки, де все більшого значення набуває важливість ідей, а основним фактором виробництва стають інтелектуальні ресурси. У 2001 році вийшла книга Джона Хокінса «Креативна економіка», в якій автор описав нові економічні системи, де цінність визначається не традиційними ресурсами (земля чи капітал), а залежить від оригінальності та креативності [4].

Креативні індустрії розглядають як сукупність поглядів, ідей, тенденцій і напрямів сучасного розвитку економіки, що характеризується органічним поєднанням і використанням знань, інформації та творчості (креативності). Класичними прикладами креативних індустрій можуть бути результати діяльності будь-яких категорій персоналу, що отримані з меншими витратами праці, а також матеріальних і фінансових ресурсів.

До креативної економіки відносять наступні групи та підгрупи креативних індустрій:

1) культурна спадщина. До цієї групи належать такі підгрупи: традиційна культура (ремесла, фестивалі тощо) та культурні пам'ятки (музеї, бібліотеки, місця розкопок тощо);

2) мистецтво. Сюди належать підгрупи: образотворче мистецтво (зокрема, скульптура, фотографія) та виконавче мистецтво (драматичне мистецтво, виконання вокальних і музичних творів тощо);

3) медіа. До даної групи належать такі підгрупи: публікації та видавництво (книги, журнали); аудіовізуальні твори (зокрема, фільми, відеоролики, телебачення, радіомовлення); нові медіа (цифровий контент, комп'ютерні та відеоігри тощо);

4) функціональний креатив. До функціонального креативу належать дизайн (архітектура, ювелірні вироби, дитячі іграшки) і креативні послуги (реклама, цифрові й культурні послуги) [2].

Останнє десятиліття демонструє швидкий та ефективний розвиток креативних індустрій, які вписуються в галузі традиційної економіки. За даними ООН, на креативну економіку припадає 3,4% світового ВВП, частка зайнятих у ній досягла 25% населення світу, а темпи зростання вдвічі

перевищують темпи зростання сфери послуг і в чотири рази - сфери промислового виробництва [1].

Існує багато переваг упровадження креативної економіки для України: зменшення рівня безробіття (як демонструє досвід зарубіжних країн, досить велика частка населення зайнята саме у сферах креативної економіки); збільшення частки валового внутрішнього продукту (світовий досвід свідчить, що за умов розвиненої креативної економіки ВВП може збільшитися до 10%); диверсифікація економіки; поліпшення загальної якості життя тощо.

Для забезпечення становлення та розвитку сектору креативних індустрій необхідно сформувати та реалізувати певну концепцію розвитку креативної економіки в Україні, включаючи такі напрями, як розвиток професійної та бізнес-освіти для креативних підприємців, формування сприятливого комунікаційного середовища, майнова підтримка і розвиток інфраструктури, підвищення доступності фінансових ресурсів, консультаційна підтримка творчих індустрій, формування системи моніторингу і оцінки розвитку креативних індустрій, сприяння їхньому просуванню на вітчизняні й міжнародні ринки, формування попиту на унікальні та сучасні культурні продукти, розширення участі місцевих співтовариств у культурному житті міст.

Слушною є пропозиція щодо необхідності заохочувати до креативу ще з дитинства, тобто через галузі освіти створювати програми креативного розвитку молоді, які мають передбачати проведення креативних семінарів, тренінгів у школах та університетах; проведення творчих конкурсів, наприклад, конкурсу на кращу ідею, пропозицію, за заданою темою, а переможцям надавати грант на реалізацію креативної задумки, адже відомо, що у дітей більш активне творче мислення. Проте в Україні на це ще не звертають достатньої уваги. Втім така спрямованість держави позитивно відобразиться на розвитку креативної економіки, адже молодь буде мотивована щодо створення нового на основі власних знань та ідей. За відсутності ж державної підтримки, тобто фінансування, творці будуть від'їжджати за кордон, створювати там підприємства та покращувати творчу економіку вже іншої країни, оскільки не бачитимуть тут умов існування бізнесу.

Для подолання бар'єрів розвитку креативних індустрій в Україні необхідно сприяти виявленню креативного потенціалу та реалізації започаткованих новацій на рівні малого підприємництва. При цьому індивідуальна та колективна ініціатива має бути підтримана виваженою економічною політикою.

Також варто залучати зарубіжних креативних знавців, щоб перейняти їхній досвід, створити спільні інституції, креативні об'єднання. В Україні вже проводяться такі заходи, наприклад, ще у 2015 р. стартувала програма Creative Enterprise Ukraine, яку проводить Британська Рада спільно з британською агенцією з інновацій Nesta у більше ніж 15 країнах світу. Станом на теперішній час проведено вже п'ятнадцять тренінгів у восьми українських містах, проте не слід зупинятися на досягнутому, а постійно шукати нові зв'язки та шляхи креативного розвитку [5].

Отже, за умов зацікавленості та підтримки уряду, розроблення відповідних програм можна створити креативну економіку досить високого рівня, яка забезпечуватиме економічне зростання національної економіки. Тому дуже важливо формувати власний креативний простір і створювати для його розвитку належні умови. Необхідно вести подальші наукові дослідження в цій галузі, які допомогли б віднайти відповідні інструменти та механізми, що зможуть допомогти Україні скористатися перевагами креативної економіки.

Список використаних джерел:

1. Креативний сектор економіки: досвід та напрями розбудови : монографія / С.А.Давимука, Л.І.Федулова; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І.Долішнього НАН України». Львів, 2017. 528 с. 2. Турський І.В. Глобальні та регіональні тренди креативних індустрій та перспективи їх розвитку в Україні // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://elartu.tntu.edu.ua/> 3. Department for Digital, Culture, Media & Sport (1998). Creative Industries Mapping Document 1998. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.gov.uk/government/publications/creative-industries-mappingdocuments-1998>. 4. Хокинс Дж. Креативная экономика. Москва: «Классика-XXI», 2011. 256 с. 5. Чевганова В.Я., Введенська А.В., Заплава О.Ю. Креативна економіка: світовий досвід та уроки для України. *Економіка та суспільство*. 2018. Вип.19. С. 680-688.